

Załącznik 3
do Uchwały Sejmiku
Województwa Śląskiego
Nr.....
z dnia

**OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH WARTOŚCI
DO WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
NA LATA 2017-2030**

Zgodnie z art. 230 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.) Zarząd Województwa ma obowiązek przedstawienia projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wraz z projektem uchwały budżetowej. Na podstawie powyższego przepisu przygotowany został projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2017–2030 (zwany dalej także WPF lub Prognozą).

Podstawą opracowania projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej są:

- wzór Prognozy ustalony Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92),
- wytyczne Ministerstwa Finansów dotyczące założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego – aktualizacja październik 2016 r.,
- obowiązująca dotychczas Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Śląskiego na lata 2016–2025 przyjęta Uchwałą Nr V/16/1/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 21 grudnia 2015 roku wraz ze zmianami wprowadzonymi w trakcie roku budżetowego,
- plan budżetu Województwa Śląskiego po zmianach za III kwartały 2016 r. oraz przewidywane wykonanie za 2016 r.,
- „Kontrakt Terytorialny dla Województwa Śląskiego” z 2014 roku wraz z aneksem nr 1,
- dokumenty strategiczne: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, strategie sektorowe oraz podstawowe dokumenty operacyjne, takie jak Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020,
- informacje dla Zarządów Województw, zawarte w piśmie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 października 2016 r. znak: ST8.4750.2.2016 – wysokość kwot części subwencji ogólnej dla Województwa Śląskiego,
- informacje Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, zawarte w piśmie z dnia 20 października 2016 r. znak: FBI.3111.262.3.2016 – o kwotach dotacji i wydatków na zadania zlecone i powierzone z zakresu administracji rządowej.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Śląskiego obejmuje lata 2017–2030, co wpisuje się w okres obowiązywania nowej inicjatywy strategicznej Kierunek Śląskie 3.0 – „Programu Rozwoju Wewnętrznego Województwa Śląskiego do 2030”.

Podstawowym założeniem WPF jest realne ujęcie strony dochodów, jak i wydatków Województwa Śląskiego w poszczególnych latach Prognozy. Wydłużenie okresu obowiązywania Prognozy do 2030 roku pozwoli na efektywne planowanie przychodów z tytułu kredytów bankowych oraz odpowiednie rozłożenie obciążenia spłatą rat kapitałowych kolejnych budżetów. Prognoza długu przewiduje bowiem, że zobowiązania z tytułu kredytów będą zaciągane z okresem spłaty do 2030 roku.

W latach 2017–2023 prognozuje się dochody budżetu z funduszy strukturalnych nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej. Pozyskanie dochodów z budżetu Unii Europejskiej oparte zostało na stosownych dokumentach strategicznych na poziomie regionu, takich jak Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, strategie sektorowe oraz podstawowe dokumenty operacyjne, takie jak Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020.

W dniu 25 września 2014 roku pomiędzy Stroną Rządową a Województwem Śląskim podpisany został „Kontrakt Terytorialny dla Województwa Śląskiego”, który przewiduje łączną alokację środków dla całego regionu w wysokości **40,9 mld złotych**. Aneks nr 1 do Kontraktu Terytorialnego podpisany w dniu 4 sierpnia 2015 roku wprowadził szczegółowy podział kwoty ponad 14 mld złotych środków Unii Europejskiej oraz środków dotacji celowych z budżetu państwa w poszczególnych latach.

W celu zapewnienia absorpcji środków europejskich projekt budżetu Województwa Śląskiego na rok 2017 przewiduje wydatki na wkład własny do projektów, co pozwoli na wprowadzenie kolejnej części środków nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Prognoza wejdzie w życie od dnia uchwalenia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2017 r. Równocześnie z dniem 31 grudnia 2016 r. utraci moc Uchwała Nr V/16/1/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2016–2025 wraz z późniejszymi zmianami. Takie rozwiązanie pozwoli na zachowanie ciągłości prognozowania finansowego Województwa Śląskiego.

W pracach nad projektem WPF dokonano analizy procesów ekonomicznych, prognoz demograficznych i społecznych, które w trakcie roku pojawiły się zarówno w kraju

jak i na świecie. Prognoza jest dokumentem spójnym tak z Wieloletnim Planem Finansowym Państwa, jak i przyjętą przez Województwo Strategią Rozwoju „Śląskie 2020+”. Priorytetem przy tworzeniu projektu WPF było odniesienie się do tej Strategii, która pod względem oceny sytuacji społeczno-gospodarczej regionu jest opracowaniem najpełniejszym. Wieloletnia Prognoza Finansowa wskazuje realne kierunki rozwoju Województwa Śląskiego, ma pod tym względem charakter wykonawczy, zawiera bowiem katalog przedsięwzięć wieloletnich, które planowane są do realizacji. Jest równocześnie dokumentem, który wspomaga absorpcję środków z funduszy unijnych.

Częścią integralną WPF jest prognoza długu. Niższe dochody, jakie osiąga Województwo Śląskie, powodują wzrost kredytów, które stanowią źródło pokrycia wydatków majątkowych ponoszonych przez województwo. Ma to bezpośrednie przełożenie zarówno na indywidualny wskaźnik zadłużenia, jak i powoduje konieczność zabezpieczania coraz to większych środków na obsługę zadłużenia.

Pozafinansowe czynniki ryzyka zostały zdiagnozowane w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Podstawowe znaczenie mogą mieć tutaj: zły stan techniczny i niedoinwestowanie infrastruktury komunikacyjnej, telekomunikacyjnej i środowiskowej, niska wartość wydatków na badania i rozwój w relacji do PKB województwa oraz niski stopień współpracy pomiędzy sferą badań i rozwoju a przedsiębiorstwami.

W celu zachowania przesłanki realności Prognozy w objaśnieniach omówiono wszystkie podstawowe wielkości budżetowe, ze szczególnym uwzględnieniem środków, które wpływają na indywidualny wskaźnik zadłużenia. Objaśnienia zostały sporządzone tak, by przy jednoczesnym zachowaniu szczegółowości opracowania wymaganych prawem, dokument był jasny, przejrzysty i zrozumiały.

Objaśnienia przyjętych wartości do Prognozy podzielono na dwie części, pierwsza obejmuje prognozę dochodów, a druga dotyczy przewidywanych wydatków Województwa Śląskiego, w szczególności i kolejności przyjętej w Załączniku 1 – Wieloletnia Prognoza Finansowa.

I. PROGNOZA DOCHODÓW

WPF obejmuje następujące kategorie dochodów Województwa Śląskiego:

- 1) dochody własne (w tym udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych),

- 2) subwencję ogólną,
 - 3) dotacje celowe na zadania własne,
 - 4) dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej,
- dokonując ich wewnętrznego podziału na dochody **bieżące i majątkowe**.

Trudno jest dokonać analizy dochodów Województwa Śląskiego bez odniesienia do założeń makroekonomicznych projektu budżetu państwa. Podyktowane jest to przede wszystkim strukturą źródeł dochodów województwa samorządowego. Nawet w przypadku dochodów własnych budżet Województwa Śląskiego zależy prawie całkowicie od budżetu państwa, a województwo nie posiada w zasadzie żadnego wpływu na wysokość swoich dochodów. Rodzi to poważne problemy w oszacowaniu dochodów i wydatków w perspektywie wieloletniej.

W podstawowych wielkościach dochodów budżetu własnego, t.j. w dochodach z tytułu udziału województwa w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, subwencji ogólnej, a zwłaszcza dotacji celowych planowanie zależy wyłącznie od informacji przekazywanych corocznie przez administrację rządową. Dlatego w pracach nad WPF Województwa Śląskiego wzięto pod uwagę założenia jakie zawarła Rada Ministrów w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2016–2019 (załącznik do uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2016 r.), a także w wydanych przez Ministra Finansów w dniu 5 października 2016 roku „Wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. Aktualizacja październik 2016 rok”. Przeanalizowane zostały nie tylko prognozy administracji rządowej dla budżetu państwa, ale również, by zachować i wypełnić przesłankę realności WPF, odpowiednie, liczne opracowania instytucji i ekspertów ekonomicznych niezależnych od rządu. Dochody zostały oszacowane na poziomie realnym.

Wieloletnia Prognoza Finansowa wykazuje wyłącznie te dochody, które są możliwe do osiągnięcia. Dlatego kwoty dochodów w poszczególnych latach różnią się, zależnie przede wszystkim od prognozowanych do realizacji zadań i projektów dofinansowywanych ze środków Unii Europejskiej, a co związane jest z ostrożnym oszacowaniem dochodów w ramach obecnej perspektywy finansowej funduszy europejskich – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz innych programów finansowanych lub współfinansowanych ze środków europejskich.

W 2017 roku Województwo Śląskie powinno przygotować się do przyjęcia kolejnej części środków europejskich wynoszących, zgodnie z Umową Partnerstwa (aktualizacja – grudzień 2015 r.), łącznie **3,476 mld euro** na cały okres programowania. Rok 2017 to kolejny rok efektywnego wykorzystania środków europejskich, na bazie funkcjonujących już programów operacyjnych, złożonej lub planowanej do złożenia dokumentacji aplikacyjnej.

Dochody Województwa Śląskiego oparto na źródłach, co do których istnieje realna szansa na ich pozyskanie. Odstąpiono od szacowania dochodów poprzez ich wzrost w następnych latach o ustalony sztywno wskaźnik – nie oddaje to bowiem realnych kwot możliwych do osiągnięcia jako wpływy do budżetu Województwa. Wyjątkiem są tutaj dochody własne z tytułu udziału w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych stanowiących dochód budżetu państwa.

Wśród prognozowanych dochodów bieżących uwzględniono w szczególności dochody z poniższych źródeł:

1. Wpływy z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa

Wpływy z tytułu udziału w podatkach dochodowych mają podstawowe znaczenie w strukturze dochodów własnych Województwa Śląskiego, stanowią one w 2016 roku około 63% dochodów własnych ogółem. Z licznych analiz ekonomicznych wynika, że podstawowy wpływ na prognozowane wielkości będą mieć dwa wskaźniki – **wzrost produktu krajowego brutto** oraz **stopa bezrobocia**. Województwo Śląskie znajduje się, z punktu widzenia powyższych wskaźników, w grupie najsilniejszych gospodarczo regionów Polski. Wytwarza się tutaj niemal 12,7% PKB, co daje drugie miejsce w kraju, po Województwie Mazowieckim. Również pod względem bezrobocia Województwo Śląskie jest regionem o wskaźniku niższym od średniej krajowej.

Oczywiście im dłuższy jest okres planowania tym trudniejsze jest przewidywanie wpływu czynników ekonomicznych czy ryzyka na wysokość dochodów.

Ministerstwo Finansów w „Wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. Aktualizacja październik 2016 r.” przewiduje wzrost PKB w 2017 o 3,6%, a w latach 2018 i 2019 wzrost odpowiednio o 3,8% i 3,9%. Międzynarodowy Fundusz Walutowy szacuje potencjalny poziom wzrostu gospodarczego w Polsce w 2017 roku na około 4%, natomiast

Narodowy Bank Polski prognozuje, iż 2017 rok zakończy się wzrostem PKB państwa na poziomie 3,5%, by obniżyć się w roku 2018 do 3,3%.

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową prognozuje stopę bezrobocia w 2017 roku w wysokości 8,7%, podczas gdy projekcje rządowe wynoszą 8,0% oraz 7,4% w roku 2018. Korzystniejsze prognozy przedstawia Narodowy Bank Polski – wskaźnik bezrobocia w latach 2017–2018 powinien oscylować poniżej 6%. Projekt ustawy budżetowej na 2017 rok przewiduje, że stopa bezrobocia na koniec 2017 roku ma wynieść 8,1%. Województwo Śląskie, zgodnie z danymi GUS według stanu na koniec sierpnia 2016 roku wykazuje bezrobocie na poziomie 6,8%, a więc poniżej średniej krajowej wynoszącej 8,4%. Zmniejszająca się liczba bezrobotnych ma bezpośredni wpływ na wyższe dochody własne budżetu Województwa Śląskiego z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Powyższe dane pozwalają przyjąć wzrost dochodów Województwa w latach 2018–2030 z tytułu udziału w podatkach na ostrożnym 1% poziomie rocznie, w relacji do szacunku dochodów z tego tytułu na 2017 rok.

W latach 2017–2030 dochody Województwa Śląskiego z tytułu udziału w podatkach dochodowych stanowiących dochód budżetu państwa zaplanowano na poziomie realnym, możliwym do osiągnięcia według stanu wiedzy na dzień sporządzenia projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej i w oparciu o dane Ministerstwa Finansów.

2. Bieżące dochody własne z opłat, dochody jednostek budżetowych oraz dochody z innych źródeł

W dochodach bieżących wyszczególniono źródło **opłat**, z którego prognozuje się wpływy z tytułu: użytkowania, użytkowania wieczystego oraz trwałego zarządu nieruchomości stanowiących zasób województwa, postępowania sądowego, zwrotu kosztów upomnień od niezapłaconych w terminie należności. W kwotach zaplanowanych na lata 2017–2030 ujęto również opłaty za: wyłączenie z produkcji gruntów rolnych, wydawanie zezwoleń na wykonywanie przewozów regularnych i przewozów regularnych specjalnych w krajowym transporcie drogowym osób oraz za potwierdzenie zgłoszenia przewozów w publicznym transporcie zbiorowym, wydawanie zezwoleń na obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu, sporządzenie odpisu lub kopii dokumentacji o czasowym okresie przechowywania, wydanie certyfikatu o dokonaniu wpisu do rejestru agencji zatrudnienia, sprzedaż map oraz innych materiałów i informacji z zasobu

geodezyjnego i kartograficznego, prowadzenie zasobu geodezyjnego i kartograficznego, korzystanie ze środowiska, zajęcie pasa drogowego oraz umieszczenie reklam i urządzeń infrastruktury technicznej nie związanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, udostępnienie materiałów związanych z prowadzonymi postępowaniami o zamówienia publiczne, legitymacje, duplikaty legitymacji, duplikaty świadectw, korzystanie z posiłków przez pracowników i wychowanków oraz za wydanie zaświadczenia stwierdzającego charakter, okres i rodzaj działalności wykonywanej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Wlicza się również wpływy z opłaty produktowej i depozytowej dotyczącej importerów oraz wytwórców produktów, związanej z wprowadzaniem na rynek krajowy produktów w opakowaniach.

Cechą charakterystyczną powyższych źródeł dochodów jest ich stabilność, o czym świadczy analiza historyczna wpływów. Ustawy szczególne zawierają stałe rozwiązania na podstawie których są pobierane powyższe opłaty.

Dochody związane z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych są pobierane na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 909 ze zm.). Powstają one z wpłat z wydanych decyzji powiatu ustalających opłaty roczne i jednorazowe z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji. W decyzjach tych określona jest wysokość opłat, jakie dany podmiot ma uiścić na rzecz województwa za wyłączenie gruntu z produkcji rolnej. Wysokość dochodów z tego tytułu zależy od ilości decyzji, a to z kolei zależy od ilości składanych wniosków do powiatu.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.) – zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu wydaje Marszałek Województwa. Za zezwolenia, wydawane na czas określony, pobierana jest opłata stanowiąca dochód budżetu województwa. W latach 2018–2030 roczne dochody z tego tytułu przyjęto na realnym poziomie 2.000.000 zł.

Dochody jednostek budżetowych są kolejnym istotnym źródłem dochodów własnych Województwa Śląskiego. Niestety są to dochody podlegające znacznym wahaniom i charakteryzują się silnym zróżnicowaniem.

Województwo Śląskie planuje osiągnąć dochody z tytułu najmu i dzierżawy mienia – zostały one wyliczone w oparciu o zawarte już umowy. Zaznaczyć należy, iż w przypadku przejęcia

lub nabycia nieruchomości nowych, a następnie ich wynajęcia przez Województwo Śląskie zwiększą się wpływy z tego tytułu. Jednostką powołaną do obsługi gospodarki nieruchomościami jest Śląski Zarząd Nieruchomości.

Na podstawie analizy danych z lat ubiegłych oraz roku 2016 prognozuje się również wpływy wykazane przede wszystkim przez Śląski Ogród Zoologiczny w Chorzowie, Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika w Chorzowie z tytułu sprzedaży biletów, a także dochody z tytułu usług świadczonych przez placówki oświatowe Województwa Śląskiego.

W projekcie uchwały budżetowej na rok 2017 ujęto dywidendę w wysokości 12.000.000 zł z zysku uzyskanego przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów SA w Katowicach. Nie planuje się dochodów z tego tytułu po 2017 roku.

Począwszy od 2011 roku dochodami budżetu Województwa Śląskiego, zgodnie z art. 41b ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2015 r. poz. 520 ze zm.) są wpływy ze sprzedaży map oraz innych materiałów i informacji pochodzących z zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Pozostałe źródła dochodów własnych to 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

3. Odsetki od środków finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych

Kolejnym źródłem dochodów bieżących Województwa Śląskiego są odsetki od środków finansowych. Są to dochody uzyskiwane zarówno na podstawie umowy z bankiem prowadzącym obsługę budżetu Województwa Śląskiego jak i zawieranych transakcji lokat czasowo wolnych środków budżetowych w bankach. Oprocentowanie rachunku bankowego Województwa Śląskiego oparte jest na stopie procentowej WIBID 1M, co pozwala na osiąganie comiesięcznych odsetek od środków publicznych zgromadzonych w banku. Umowa zawiera również klauzulę lokat jednodniowych typu „overnight” – w przypadku, gdy oprocentowanie na podstawie WIBID O/N (jednodniowego) jest wyższe od standardowego miesięcznego oprocentowania umownego, wtedy wszystkie środki zgromadzone na rachunku bieżącym Województwa Śląskiego są lokowane „przez noc” na rynku międzybankowym. W przypadku występowania czasowo wolnych środków budżetowych Województwo Śląskie lokuje je w bankach na zasadach negocjacji wysokości

oprocentowania. Najczęściej lokaty takie zakładane są na okres 1 miesiąca lub krócej, przy zachowaniu płynności finansowej i terminowej realizacji zobowiązań Województwa.

Ponieważ dochody związane z odsetkami odnoszą się bezpośrednio do koniunktury ekonomicznej na rynkach finansowych, dlatego bardzo trudnym zadaniem jest oszacowanie ich wysokości. Jednakże instytucje bankowe prowadzą projekcję stopy WIBID 1M na dłuższe okresy i ponieważ o tę stopę oparta jest wysokość oprocentowania rachunków Województwa to możliwe jest prognozowanie dochodów z tego tytułu. Przy prognozowaniu dochodów z tego źródła należy wziąć pod uwagę zakaz lokowania środków pochodzących z dotacji celowych z budżetu państwa zawarty w art. 48 ustawy o finansach publicznych.

Dochody z tytułu odsetek od środków gromadzonych na rachunkach bankowych w roku 2017 planuje się osiągnąć w wysokości 4.000.000 zł. W latach następnych, przyjmuje się corocznie kwotę 6.000.000 zł.

4. Dochody związane z realizacją zadań w ramach funduszy strukturalnych

Wielkości tych dochodów związane są z kontynuacją realizacji przez Województwo Śląskie nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014–2020, która przewiduje w obszarze Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WSL na lata 2014–2020 środki dla całego Województwa Śląskiego w kwocie 3,476 mld euro, których beneficjentem jest również samorząd województwa.

W przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 zróżnicowanie kwot planowanych dochodów w WPF w latach przyszłych wynika przede wszystkim z indykatywnego harmonogramu konkursów, a także planowanych płatności wynikających z „Harmonogramu składania wniosków o płatność” bądź „Harmonogramu zadaniowo – finansowego realizacji projektu” będących załącznikami do umowy o dofinansowanie projektu w ramach tego programu.

WPF przewiduje więc wprowadzenie dochodów prognozowanych do pozyskania ze środków Unii Europejskiej w perspektywie finansowej na lata 2014–2020 z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Dochody z tego tytułu zostały zaplanowane na lata 2017–2023 na poziomie realnym – dostosowanym do stopnia zaawansowania i przygotowania inwestycji do finansowania z powyższych środków.

5. Dochody ze źródeł pozabudżetowych

W 2017 roku planuje się pozyskać środki z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zadania dotyczące ochrony przyrody, opracowania programów i prowadzenia konferencji związanych z ochroną środowiska, środki z Funduszu Kolejowego, a także środki bezzwrotne z programów UE takich jak Erasmus+ oraz LIFE+. Również w roku 2018 planuje się dochody z powyższych źródeł. W latach 2019–2020 szacuje się pozyskanie środków z Funduszu Kolejowego w łącznej wysokości 11.370.286 zł.

W latach 2021–2030 nie prognozuje się dochodów ze źródeł pozabudżetowych, ze względu na brak podpisanych, długoterminowych umów.

W prognozie dochodów majątkowych uwzględniono w szczególności:

1. Dochody ze sprzedaży majątku

Projektowane na lata przyszłe dochody majątkowe Województwa Śląskiego ze sprzedaży mienia dotyczą przede wszystkim planowanego zbycia nieruchomości (w tym gruntów) zbędnych dla działalności statutowej województwa i jego jednostek organizacyjnych oraz zbycia udziałów w spółkach, w których Województwo Śląskie nie zamierza być udziałowcem. Wysokość prognozowanych dochodów jest różna, gdyż jest zależna od rodzaju, a przede wszystkim wyceny przez biegłych, wartości nieruchomości czy udziałów przewidywanych do zbycia. W przypadku nieruchomości wartość uwarunkowana jest również koniecznością odpowiedniego ich przygotowania w kontekście ustaleń planów zagospodarowania przestrzennego (opracowanie planu, opłata planistyczna), wykonania podziałów, a w przypadku mieszkań, także doprowadzenia do stanu technicznego umożliwiającego uzyskanie zaświadczeń o samodzielności lokali.

W roku 2017 planuje się znaczny wzrost dochodów z tytułu sprzedaży majątku. Plan z tego tytułu wynosi **63.609.100 zł**.

Na kwotę tą składają się środki ze zbycia nieruchomości stanowiących własność Województwa Śląskiego oraz prawa użytkowania wieczystego na łączną kwotę **4.300.000 zł**. W ramach tej kwoty planuje się osiągnąć dochody ze zbycia lokali mieszkalnych (znajdujących się w Rybniku, Parzymiechach i Bystrej), budynków (w Katowicach Koniecpolu, Rybniku, Wodzisławiu Śląskim, Bytomiu, Kłobucku i Górkach Wielkich) oraz działek (położonych w Katowicach, Bielsku-Białej, Bystrej, Lublińcu, Goczałkowicach–

Zdroju, Sosnowcu i Orzeszu), w tym 1.800.000 zł planuje się pozyskać ze sprzedaży nieruchomości na rzecz Miasta Tychy, które dzierżawi obecnie Megrez Sp. z o.o.

Plan dochodów z tytułu sprzedaży majątku w 2017 roku obejmuje również środki pochodzące ze zbycia udziałów w następujących spółkach: Megrez, Obwód Lecznictwa Kolejowego w Sosnowcu, Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój, Śląskie Centrum Rehabilitacyjno-Uzdrowiskowe im. Dr. A. Szebesty w Rabce-Zdroju, Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny „Bucze” w Górkach Wielkich – na łączną kwotę **58.510.850 zł**.

Część środków ze zbycia udziałów została zaplanowana już w budżecie na 2016 rok. Jednakże, w trakcie rozpoczętego procesu sprzedaży, uchwały Zarządu Województwa Śląskiego w sprawie zbycia udziałów, będące wykonaniem stosownych uchwał Sejmiku z czerwca 2016 roku, zostały uchylone w trybie nadzoru przez Wojewodę Śląskiego. Powyższe rozstrzygnięcia nadzorcze zostały zaskarżone przez samorząd województwa do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach za pośrednictwem Wojewody Śląskiego w październiku br.

Na dzień sporządzenia projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2017–2030 brak jest wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach w przedmiotowej sprawie, niemniej w projekcie budżetu zostały zaplanowane dochody majątkowe z tytułu sprzedaży udziałów wyżej wymienionych spółek.

Pozostała kwota dochodów majątkowych to środki z tytułu odszkodowania za przejęte nieruchomości pod inwestycje celu publicznego – kwota **700.000 zł** oraz pochodzące ze sprzedaży innych ruchomych składników majątkowych, drewna pozostałego po wycince drzew itp. – łącznie **98.250 zł**.

2. Dochody związane z realizacją zadań w ramach funduszy strukturalnych

Zmiany kwot związane są, tak samo jak w przypadku dochodów bieżących, z realizowanym przez Województwo Śląskie programem operacyjnym – Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014–2020.

W roku budżetowym 2017 przewiduje się dochody w kwocie 239.442.438 zł na realizację zadań własnych współfinansowanych ze środków UE w zakresie infrastruktury drogowej i kolejowej. Ujęte w WPF projekty dotyczące Osi Priorytetowej VI, stanowią najistotniejsze przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury drogowej i kolejowej przewidzianej do realizacji na poziomie regionalnym w Województwie Śląskim w obecnie obowiązującym okresie programowania Unii Europejskiej. Realna jest więc możliwość uzyskania dofinansowania

ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020 na ich realizację. W związku z powyższym, dochody unijne planowane do osiągnięcia na te zadania, zostały wykazane zarówno w budżecie, jak i w Prognozie.

3. Dochody ze źródeł pozabudżetowych

Dochody ze źródeł pozabudżetowych wynikają z umów podpisywanych przez Województwo Śląskie na realizację konkretnych zadań jednorocznych i wieloletnich (przedsięwzięć). Dlatego ich prognoza obejmuje realny okres na jaki planuje się pozyskanie środków, zgodnie z podpisanymi umowami.

W przypadku dochodów majątkowych prognozuje się pozyskać na 2017 rok środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 5.175 zł.

Subwencja ogólna

Znaczącą częścią dochodów budżetu własnego województwa jest subwencja ogólna. Dzieli się ona na poszczególne części, odzwierciedlające obszary, które ustawodawca ma zamiar wspierać. W obecnym porządku prawnym subwencja ogólna w przypadku Województwa Śląskiego dzieli się na cztery części: oświatową, wyrównawczą, regionalną i część uzupełniającą, która jest przyznawana w trakcie roku budżetowego w wyniku podziału rezerwy celowej będącej w dyspozycji Ministra Rozwoju i Finansów. Zasady ich obliczania zawierają przepisy ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 198).

Województwo otrzymuje z Ministerstwa Finansów informację o wysokości subwencji ogólnej na dany rok budżetowy. Z powyższych względów prognozowanie wysokości poszczególnych części subwencji ogólnej na lata przyszłe jest utrudnione. Konieczne jest więc dokonanie analizy dochodów z tego tytułu również pod względem historycznym, co przedstawia Tabela 1.

Tabela 1

**DOCHODY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
Z TYTUŁU SUBWENCJI OGÓLNEJ**

w zł

LATA	2013	2014	2015	2016 – plan po zmianach na dzień 30.09.2016 r.	Projekt 2017
<i>SUBWENCJA OGÓLNA</i>	184 516 162	176 845 745	172 067 838	147 772 104	165 216 651
1. Część oświatowa	121 321 509	105 565 178	97 877 717	86 736 294	85 369 360
2. Część wyrównawcza	0	51 413 406	53 945 994	41 768 596	65 787 315
3. Część regionalna	51 844 253	16 196 761	14 082 313	17 727 139	14 059 976
4. Część uzupełniająca	11 350 400	3 670 400	6 161 814	1 540 075	0

Analiza dowodzi, że chociaż poszczególne części subwencji pozostają stałe, zmienia się bardzo ich wysokość. Należy wziąć pod uwagę, że rozwiązania ustawowe dotyczące zasad ustalania dla województw części regionalnej subwencji ogólnej mają charakter czasowy i na chwilę opracowywania Prognozy brak jest nowych przepisów.

Dane wyraźnie wskazują na spadek wysokości subwencji ogólnej dla Województwa Śląskiego w latach 2013–2016. W roku 2017 następuje wzrost o blisko 17,5 mln zł w stosunku do 2016 r., a wysokość poszczególnych części subwencji ogólnej przyjmuje się zgodnie z projektem planu przekazanym przez Ministra Rozwoju i Finansów pismem nr ST8.4750.2.2016 z dnia 14 października 2016 roku.

Niemniej w porównaniu z rokiem 2013 dochody z tytułu subwencji uszczuplone są o ponad 19 mln zł, a w relacji do roku 2014 i 2015 roku odpowiednio o 11,6 mln zł i prawie 7 mln zł, dlatego od 2018 r. nie przewiduje się wzrostu dochodów z tytułu subwencji ogólnej w latach przyszłych. Na lata 2018–2030 jako bazę wyliczenia przyjęto wysokość subwencji ogólnej według projektu na 2017 rok bez części uzupełniającej, która jest przyznawana w trakcie roku budżetowego, w wyniku podziału rezerwy celowej budżetu państwa.

Dotacje celowe

Najtrudniejszym źródłem dochodów, pod względem ich długookresowego prognozowania, są dotacje celowe na zadania własne województwa. Wysokość dotacji celowych podlega największym zmianom, a planowanie ich na dłuższe okresy w zasadzie jest rzeczą niemożliwą, są bowiem ściśle związane z zadaniami realizowanymi przez jednostkę

samorządu terytorialnego. Z tego powodu dość proste jest określenie wysokości dochodów z dotacji wyłącznie na okres na jaki przewiduje się realizację zadania (np. zgodnie z przewidzianym harmonogramem). Nie można prognozować dochodów z tego tytułu, jeżeli Województwo Śląskie nie ma pewności, że otrzyma środki finansowe na realizację konkretnego zadania. Dopiero podpisanie umowy dotacji pomiędzy Województwem a innym podmiotem (np. z dysponentem środków budżetu państwa – Ministrem, Wojewodą) pozwala na ujęcie wpływu środków finansowych w danym okresie.

Nie ma również możliwości dokonania żadnych analiz historycznych z uwagi na zmienność zadań i czas ich realizacji.

Województwo Śląskie w obowiązującym porządku prawnym może otrzymać dotację z budżetu państwa przeznaczoną na zadanie własne, realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020. Możliwe jest również otrzymanie dotacji celowej od innych jednostek samorządu terytorialnego, na podstawie podpisanych porozumień.

WPF obejmuje informacje na temat finansowania programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz ze środków niepodlegających zwrotowi z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu, a także z udziałem środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi.

W dotacjach celowych bieżących wyszczególniono środki przeznaczone **na finansowanie:** Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007–2013, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–2013 oraz 2014–2020, Programu Interreg Europa, Programu Współpracy Transgranicznej INTERREG V–A Republika Czeska – Polska na lata 2014–2020, Programu Współpracy Transgranicznej INTERREG V–A Polska – Słowacja na lata 2014–2020, Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014–2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020, Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020, Programu Erasmus+ oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020. Ponadto w dochodach bieżących ujęto środki **na współfinansowanie** tych programów, a także na współfinansowanie Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009–2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009–2014 oraz Instrumentu Finansowego LIFE+.

W dotacjach celowych majątkowych prognozuje się środki przeznaczone **na finansowanie:** Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–2013 oraz 2014–2020. Ponadto w dochodach majątkowych ujęto środki **na współfinansowanie** tych programów, a także na współfinansowanie Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009–2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009–2014.

W 2017 roku planuje się również dotacje celowe na zadania zlecone i powierzone z zakresu administracji rządowej w kwocie 46.898.354 zł, w tym dotacje na wydatki bieżące w kwocie 46.753.354 zł oraz dotacje na wydatki majątkowe w kwocie 145.000 zł. Natomiast na lata 2018–2030 dotacje te prognozuje się na podstawie planu na 2017 rok, z uwzględnieniem dochodów na realizację w latach 2018–2019 zadania pn.: „Organizacja i przeprowadzenie olimpiad dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych w latach szkolnych 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019”. Jest to podejście ostrożne, analiza historyczna wykazuje bowiem, że w każdym roku budżetowym plan zadań zleconych i powierzonych jest zwiększany na podstawie ustaw albo umów zawartych z administracją rządową, tym bardziej, że ustawy uchwalone w 2015 i 2016 roku nałożyły szereg dodatkowych zadań na samorządy województwa.

Dochody ogółem w podziale na bieżące i majątkowe przedstawia tabela 2.

Tabela 2

**PROGNOZA DOCHODÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
w latach 2017–2030**

w zł

<i>Wyszczególnienie</i>	2017	2018	2019	2020	2021
Dochody ogółem	1 490 420 213	1 619 244 771	1 486 772 472	1 351 907 334	1 024 298 003
Dochody bieżące	1 140 146 134	1 069 839 786	1 034 467 422	1 028 821 971	966 364 831
Dochody majątkowe	350 274 079	549 404 985	452 305 050	323 085 363	57 933 172

<i>Wyszczególnienie</i>	2022	2023	2024	2025	2026
Dochody ogółem	1 019 842 056	1 024 612 194	977 556 633	984 847 957	992 102 178
Dochody bieżące	964 815 871	969 965 688	967 489 592	974 644 709	981 898 930
Dochody majątkowe	55 026 185	54 646 506	10 067 041	10 203 248	10 203 248

<i>Wyszczególnienie</i>	2027	2028	2029	2030
Dochody ogółem	999 428 941	1 006 828 971	1 014 303 002	1 021 851 774
Dochody bieżące	989 225 693	996 625 723	1 004 099 754	1 011 648 526
Dochody majątkowe	10 203 248	10 203 248	10 203 248	10 203 248

W latach 2018–2030 przyjmuje się tylko stały wzrost dochodów własnych Województwa Śląskiego z tytułu udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT i CIT) o 1% w każdym roku i nie planuje się na dzień sporządzenia prognozy dochodów z tytułu środków europejskich, wykraczających poza aktualną perspektywę finansową Unii Europejskiej.

II. PROGNOZA WYDATKÓW

Wydatki bieżące

W związku z prognozowanym deficytem budżetu w 2017 roku wydatki bieżące w latach 2018–2030 oszacowano bardzo ostrożnie. W projekcie WPF wykazano wyłącznie te wydatki bieżące, które są niezbędne do poniesienia przez Województwo Śląskie i które mają na moment sporządzania projektu WPF pokrycie w prognozowanych dochodach. W przypadku powstania w okresie późniejszym podstawy pozwalającej na zwiększenie dochodów bieżących – stosownemu zwiększeniu mogą ulec również wydatki bieżące w poszczególnych latach. Ze względu na wysoki poziom indywidualnego wskaźnika zadłużenia, który jest wrażliwy na wysoki poziom wydatków bieżących, nie planuje się ich zwiększenia, jeżeli nie będą mieć pokrycia w dochodach bieżących.

Powyższe założenie dotyczy wszystkich wydatków bieżących prognozowanych w latach objętych Wieloletnią Prognozą Finansową Województwa Śląskiego.

1. Wynagrodzenia i składki od nich naliczane

Ujęto tu wydatki związane z płatnościami za pracę wykonywaną na podstawie stosunku pracy, umowy zlecenia, umowy o dzieło wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz składkami na Fundusz Pracy i Fundusz Emerytur Pomostowych (w jednostkach oświatowych). Są to zarówno wydatki finansowane ze środków krajowych

jak również ze środków europejskich. Wydatki z tego tytułu w całym okresie prognozowanym, od 2017 do 2030 roku, ujęto na poziomie przyjętym do projektu uchwały budżetowej na 2017 rok. Zaznaczyć należy, że w kwocie tej mieszczą się wynagrodzenia i składki od nich naliczane związane z pracą we wszystkich jednostkach budżetowych Województwa Śląskiego, łącznie ze świadczeniem pracy w ramach zadań zleconych i powierzonych Województwu Śląskiemu z zakresu administracji rządowej.

2. Wydatki związane z funkcjonowaniem organów Województwa Śląskiego

Obejmują one wszystkie wydatki funkcjonowania Sejmiku Województwa Śląskiego, Zarządu Województwa oraz Urzędu Marszałkowskiego. Wydatki związane z funkcjonowaniem Sejmiku obejmują diety radnych, umowy zlecenia, zakup materiałów i wyposażenia na potrzeby Kancelarii Sejmiku, podróże służbowe krajowe i zagraniczne radnych oraz składki członkowskie Województwa Śląskiego w organizacjach krajowych i zagranicznych.

Wydatki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego związane będą przede wszystkim z kosztami utrzymania Urzędu wraz z Zarządem Województwa, łącznie z wynagrodzeniami pracowników Urzędu i składkami od nich naliczanymi, zakupem materiałów i wyposażenia, kosztami podróży służbowych, delegacji zagranicznych, kosztami utrzymania strony internetowej. Należy jednak zaznaczyć, że w kwocie tej znajdują się również wydatki na realizację projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020, Europejskiej Współpracy Terytorialnej, Programu Interreg Europa, Programu Współpracy Transgranicznej INTERREG V–A Republika Czeska – Polska na lata 2014–2020, Programu Współpracy Transgranicznej INTERREG V–A Polska – Słowacja na lata 2014–2020 oraz Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020. Wydatki w latach 2017–2030 zaplanowano na stałym poziomie.

3. Wydatki bieżące na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej przekształconych na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej oraz na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej

Województwo Śląskie nie planuje wydatków bieżących w przedmiotowym zakresie na rok 2017. Natomiast w 2018 roku prognozuje się wydatki na spłatę przejętych zobowiązań spzoz na poziomie 10.000.000 zł, co uzasadnia się dokonaniem w przyszłości ponownej oceny

sytuacji i perspektyw rozwoju podmiotów leczniczych, a więc możliwym powrotem do procesu zmian organizacyjno-prawnych w tym obszarze.

Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej na 2017 rok to kwota 25.221.185 zł. Pokrycie ujemnego wyniku dotyczy będących w najtrudniejszej sytuacji finansowej podmiotów leczniczych, wykazujących wysoki poziom przeterminowanych zobowiązań cywilnoprawnych. Zabezpieczenie powyższej kwoty jest realizacją obowiązków podmiotu tworzącego samodzielny zakład opieki zdrowotnej wynikających z Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 618 ze zm.).

4. Wydatki bieżące na obsługę długu

Ze względu na swój charakter zostały omówione w objaśnieniach dotyczących długu Województwa Śląskiego oraz zasad jego spłaty.

5. Wydatki bieżące na finansowanie i współfinansowanie programów realizowanych z udziałem środków UE oraz innych środków niepodlegających zwrotowi

W wydatkach bieżących ujęto środki **na finansowanie**: Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007–2013, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–2013 oraz 2014–2020, Programu Interreg Europa, Programu Współpracy Transgranicznej INTERREG V–A Republika Czeska – Polska na lata 2014–2020, Programu Współpracy Transgranicznej INTERREG V–A Polska – Słowacja na lata 2014–2020, Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014–2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020, Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020, Programu Erasmus+ oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020. Ponadto w wydatkach bieżących wyszczególniono środki **na współfinansowanie** tych programów, a także na współfinansowanie Instrumentu Finansowego LIFE+.

6. Poręczenia i gwarancje

Limit kwoty poręczeń został zaplanowany na rok 2017 w wysokości 3.479.000 zł. Województwo Śląskie udzieliło poręczeń samodzielnym publicznym zakładom opieki zdrowotnej na zabezpieczenie pożyczek tych zakładów zaciągniętych w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

WYKAZ PORĘCZEŃ UDZIELONYCH PRZEZ WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

w zł

Lp.	Nazwa poręczenia	Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za realizację poręczenia	Okres realizacji (od roku - do roku)	NOMINALNA KWOTA PORĘCZEŃ NA KONIEC ROKU				
				2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r. – 2030 r.
Łączna kwota poręczeń				3 479 000	2 555 856	1 785 903	916 208	0
A. Gwarancje i poręczenia udzielone przez Województwo Śląskie				3 478 185	2 555 856	1 785 903	916 208	0
1.	Poręczenie przez Województwo Śląskie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dla Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Bystrej	Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Bystrej	2008 – 2019	409 742	285 742	192 742	0	0
2.	Poręczenie przez Województwo Śląskie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dla Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego Nr 4 w Bytomiu	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 4 w Bytomiu	2011 – 2017	121 376	0	0	0	0
3.	Poręczenie przez Województwo Śląskie pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Państwowego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	2013 – 2020	2 947 067	2 270 114	1 593 161	916 208	0
B. Pozostała kwota na poręczenia				815	0	0	0	0

Od roku 2018 przewiduje się dalsze zmniejszanie nominalnej, łącznej kwoty poręczeń i nie udzielanie nowych poręczeń z budżetu Województwa Śląskiego.

Zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt oraz art. 243 ust. 1 pkt 3 o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.) jednostka samorządu terytorialnego ma obowiązek wykazania wydatków z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji przypadających do spłaty w danym roku budżetowym. Wszystkie poręczenia udzielone przez Województwo Śląskie mają termin zakończenia nie wykraczający poza rok 2020, ich wykaz, według wartości nominalnej na koniec każdego roku, przedstawia tabela 3.

Wydatki majątkowe

Podstawową kategorią wydatków majątkowych są wydatki związane z realizacją wszystkich przedsięwzięć wieloletnich Województwa Śląskiego. Ujęte tutaj zostały także przedsięwzięcia realizowane na podstawie podpisanych porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego. Oprócz przedsięwzięć wieloletnich wykazanych w WPF kwota wydatków majątkowych obejmuje również zadania inwestycyjne, które nie spełniają wymogu wieloletniości, gdyż ich realizacja nie przekracza jednego roku, w tym zadania majątkowe finansowane z dotacji na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Wydatki majątkowe podzielono na:

- inwestycyjne kontynuowane, gdzie ujęto wartość inwestycji rozpoczętych co najmniej w poprzednim roku budżetowym,
- inwestycyjne nowe, które planuje się rozpocząć w 2017 r.,
- wydatki majątkowe w formie dotacji, udzielane głównie na współfinansowanie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych.

W wydatkach majątkowych wyszczególniono środki **na finansowanie:** Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–2013 oraz 2014–2020. Ponadto w wydatkach majątkowych ujęto środki **na współfinansowanie** tych programów, a także na współfinansowanie Mechanizmu Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009–2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009–2014 oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020.

Wydatki na przedsięwzięcia wieloletnie

Przez przedsięwzięcia zgodnie z art. 226 ust. 4 ustawy o finansach publicznych należy rozumieć wieloletnie programy, projekty lub zadania, w tym związane z:

- a) programami finansowanymi z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), a także innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych,
- b) umowami o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Podstawowym założeniem projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2017–2030 jest kompleksowe ujęcie przedsięwzięć. Przewiduje się finansowanie zadań wieloletnich wykraczających poza nową perspektywę budżetową Unii Europejskiej tylko w przypadku, gdy tak przewidują przepisy, na podstawie których realizowane jest przedsięwzięcie, takie jak umowa ramowa czy zasady realizacji.

Ponieważ Wieloletnia Prognoza Finansowa będzie uchwalona z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2017 r. – za przedsięwzięcia nie zostały uznane zadania, które zaczynają się i kończą w roku budżetowym 2017. Nie spełniają one wymogu formalnego wieloletniości, a informacja o tych zadaniach znajduje się w projekcie uchwały budżetowej na 2017 rok.

Jako wieloletnie traktuje się jednak zadania, które ujęte były w dotychczas obowiązującym WPF, a których termin zakończenia upływa w 2017 roku, w przypadku gdy wydatki na ich realizację ponoszone były w latach wcześniejszych.

Z realizowanymi przedsięwzięciami łączy się również konieczność wykazania limitów zobowiązań przypadających na konkretne zadania, projekty czy programy. Jest to kwota, na którą będzie można w przyszłości zaciągać zobowiązania, czyli podpisywać umowy, związane z realizowanym przedsięwzięciem. Kwota limitu zobowiązań będzie ulegała w kolejnych latach pomniejszaniu o kwotę zobowiązań zaciągniętych w ramach ustalonego limitu dla przedsięwzięcia. W przypadku, gdy limit zobowiązań jest zerowy, oznacza to zaciągnięcie już wszystkich zobowiązań w imieniu Województwa Śląskiego na realizację zadania.

Podział przedsięwzięć został dokonany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92), na mocy którego ustalono jednolite wzory WPF oraz

wykazu przedsięwzięć wieloletnich. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem każda kategoria przedsięwzięć została podzielona na przedsięwzięcia bieżące i majątkowe.

W **pierwszej grupie** ujęto wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków europejskich. Ponieważ ustawa o finansach publicznych przewiduje ujęcie jako przedsięwzięcia „programu”, w projekcie Prognozy jednolicie wykazano dwa główne Programy realizowane z udziałem środków europejskich – Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 oraz Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój. Osobno ujęto natomiast projekty własne i pozostałe przedsięwzięcia współfinansowane z funduszy strukturalnych i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi.

Wykazano również przedsięwzięcia, które Województwo Śląskie planuje realizować w pierwszej kolejności ze środków Unii Europejskiej w ramach nowej perspektywy finansowej. W tej grupie ujęto wszystkie duże przedsięwzięcia inwestycyjne, które spełniają wymogi formalne wynikające z ustawy o finansach publicznych. Wykaz ten ma swoje odzwierciedlenie również w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”.

Przedsięwzięcia, które prognozowane są do finansowania po 2020 roku to:

- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój – z limitami wydatków do 2021 roku,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – z limitami wydatków do 2023 roku,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 – z limitami wydatków do 2023 roku,
- projekt własny pn.: „Koordynacja i rozwój usług adopcyjnych” w ramach RPO WSL 2014–2020 – realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS) z okresem finansowania do 2023 roku,
- projekt własny pn.: „Współpraca się opłaca – koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim” w ramach RPO WSL 2014–2020 – realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS) z okresem finansowania do 2023 roku,
- projekt własny pn.: „Śląskie. Inwestujemy w talenty” w ramach RPO WSL 2014–2020 z limitami wydatków do 2023 roku,
- projekt pn.: „Design for Innovation” w ramach Programu Interreg Europa – z limitami wydatków do 2022 roku,
- „Program zintegrowany LIFE w zakresie wdrażania programu ochrony powietrza” – Realizacja programu ochrony powietrza Województwa Śląskiego w ramach „Wdrażania

Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” – z okresem finansowania do 2023 roku.

Druga grupa ujmuje programy, projekty lub zadania pozostałe, a więc finansowane wyłącznie ze środków własnych Województwa, nie będące przedmiotem współfinansowania ze środków funduszy europejskich.

Przedsięwzięcia, które prognozowane są w tej grupie do finansowania po 2020 roku to:

- Organizacja usług publicznych w zakresie wykonywania regionalnych kolejowych przewozów osób w latach 2013–2015 oraz w latach 2016–2025,
- Śląska Regionalna Sieć Szkieletowa – zachowanie trwałości i promocja w okresie eksploatacji i utrzymania infrastruktury – z okresem finansowania do 2025 roku,
- Wyłonienie podmiotu realizującego projekt w zakresie opracowania: studium wykonalności projektu pn.: „Dostawa co najmniej 10 sztuk elektrycznych zespołów trakcyjnych do wykonywania kolejowych wojewódzkich przewozów pasażerskich” wraz z ekspertyzą (opinią) prawną, wniosku o dofinansowanie tego projektu ze środków Unii Europejskiej oraz świadczącego usługę audytową do 2023 r. – z limitami wydatków do 2023 roku.

Wynik budżetu – nadwyżka lub deficyt stanowi różnicę między dochodami a wydatkami ogółem. W okresie prognozowanym ulega on wahaniom spowodowanym spadkiem dochodów ogółem i wzrostem wydatków przewidzianych na zadania bieżące.

Województwo Śląskie wykazuje tzw. **nadwyżkę operacyjną**, czyli prognozuje się uzyskanie, pomimo ostrożnych szacunków, wyższe dochody bieżące nad wydatkami bieżącymi we wszystkich latach objętych Prognozą. Jest to możliwe dzięki dobrym wpływom do budżetu województwa z udziałów w podatkach dochodowych PIT i CIT.

Przychody

Przychody budżetu dzielą się na te związane z zaciąganiem długu oraz nie powodujące jego zwiększenia. W pierwszej grupie ujęto wszystkie potrzeby kredytowe Województwa Śląskiego w latach 2017–2019. Inne przychody nie powodujące zwiększenia zadłużenia to wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych szacowane do uzyskania z 2016 roku w wysokości 20.327.318 zł oraz przychody ze spłat udzielonych pożyczek w wysokości 2.864.506 zł.

Ponadto w latach 2018 i 2019 planuje się przychody z tytułu spłat udzielonych pożyczek w kwotach odpowiednio 2.767.000 zł i 2.690.000 zł. Przychody te planuje się na podstawie zawartych umów.

Rozchody

Województwo Śląskie przewiduje na lata 2017–2030 rozchody związane ze spłatą rat kapitałowych wszystkich kredytów zaciągniętych lub planowanych do zaciągnięcia w okresie 2010–2019. Zgodnie z założeniami przyjmowanymi przez Sejmik Województwa Śląskiego w uchwałach kredytowych, spłata rat kredytowych następuje kwartalnie, po upływie stosownego okresu karencji, a ich zabezpieczeniem w 2017 roku będą przychody z tytułu kredytów bankowych, natomiast w latach 2018–2019 będą dochody Województwa Śląskiego z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych, przychody z tytułu kredytów bankowych oraz przychody z tytułu spłat udzielonych pożyczek. Wszystkie powyższe warunki zostały uwzględnione w projekcie Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Kredyty zaciągane w latach 2017–2019 spłacane będą do roku 2030, tak aby zapewnić bezpieczne kwoty spłat rat kredytowych i odsetek nie naruszających indywidualnego wskaźnika zadłużenia Województwa Śląskiego.

Kwota długu

Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2017–2030 przewiduje łączne zadłużenie Województwa na koniec 2017 roku w wysokości **899.323.991 zł**. Na kwotę tą składają się zobowiązania z tytułu kredytów zaciągniętych w latach 2010–2015 oraz plan przychodów z tego tytułu w roku 2016 i 2017, przy założeniu pełnego ich wykonania, a po odliczeniu rat spłaconych w trakcie 2017 roku.

Kwota długu na 31.12.2017 r. obejmuje następujące zobowiązania kredytowe:

- 1) trzy kredyty zaciągnięte w 2010 roku w łącznej kwocie 141.774.707,77 zł – do spłaty pozostanie **42.532.399 zł** do końca 2020 roku,
- 2) cztery kredyty zaciągnięte w 2011 roku w łącznej kwocie 190.963.585,64 zł – do spłaty pozostanie **63.654.504 zł** do końca 2020 roku,
- 3) trzy kredyty zaciągnięte w 2012 roku w łącznej kwocie 130.715.213,42 zł – do spłaty pozostanie łącznie **49.018.188 zł** do końca 2020 roku,
- 4) trzy kredyty zaciągnięte w 2013 roku w łącznej kwocie 129.927.630,42 zł – do spłaty pozostanie łącznie **55.683.252 zł** do końca 2020 roku,

- 5) sześć kredytów zaciągniętych w 2014 roku w łącznej kwocie 140.730.084,73 zł – do spłaty pozostanie łącznie **112.583.968 zł** do końca 2025 roku,
- 6) trzy kredyty zaciągnięte w 2015 roku w łącznej kwocie 198.728.259,97 zł – do spłaty pozostanie łącznie **176.647.296 zł** do końca 2025 roku,
- 7) plan po zmianach przychodów z tytułu kredytów w 2016 roku wynosi **152.572.749 zł**. Kredyty spłacane będą do końca 2025 roku,
- 8) plan przychodów z tytułu kredytów na 2017 rok wynosi **246.631.635 zł**. Kredyty spłacane będą do końca 2030 roku.

Wieloletnia Prognoza Finansowa na dzień jej sporządzenia przewiduje również zaciągnięcie kredytów w roku 2018 w wysokości **9.829.330 zł** oraz w 2019 roku w wysokości **1.600.000 zł**.

Wykaz kredytów w podziale na zadania przedstawia tabela 4.

Tabela 4

**WYKAZ KREDYTÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
ZACIĄGNIĘTYCH I PLANOWANYCH DO ZACIĄGNIĘCIA
W LATACH 2010 – 2017
WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2017 r.**

w zł

ROK	Kwota kredytu do spłaty	w tym na zadanie:				
		Objęcie akcji i udziałów w spółkach kapitałowych	Zadania inwestycyjne w zakresie komunikacji i transportu	„Zadaszenie widowni oraz niezbędna infrastruktura techniczna Stadionu Śląskiego w Chorzowie”	Zadania inwestycyjne w zakresie kultury, edukacji, ochrony zdrowia, administracji i melioracji	Spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań kredytowych
1	2	3	4	5	6	7
2010	42 532 399	3 000 028	12 715 536	26 420 092	396 743	0
2011	63 654 504	0	29 383 992	29 076 564	5 193 948	0
2012	49 018 188	0	13 209 852	11 978 880	23 829 456	0
2013	55 683 252	24 807 469	8 996 964	8 684 638	13 194 181	0
2014	112 583 968	24 000 000	65 649 632	6 457 216	16 477 120	0
2015	176 647 296	101 388 533	11 326 523	7 079 723	25 609 797	31 242 720
2016 - plan po zmianach	152 572 749	56 000 000	0	13 829 035	3 610 304	79 133 410
2017 - plan	246 631 635	5 500 000	38 771 569	69 899 613	26 010 373	106 450 080
RAZEM:	899 323 991	214 696 030	180 054 068	173 425 761	114 321 922	216 826 210

Wydatki bieżące na obsługę długu

Wydatki na obsługę długu to odsetki od zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia kredytów oraz koszty prowizji bankowych.

Postępowania przetargowe prowadzone na udzielenie kredytów w latach poprzednich zostały tak skonstruowane, by warunki finansowe na jakich Województwo zaciągało dług były bezpośrednio warunkowane stopą rynkową WIBOR 3M.

Analiza kosztów wszystkich tych kredytów wskazuje na poprawność zastosowanych wówczas założeń, bowiem koszty były znacznie niższe od kosztów kredytów oferowanych standardowo przez banki. Wobec powyższego Województwo Śląskie przyjęło stawkę WIBOR 3M za podstawę oprocentowania wszystkich kredytów na lata 2017–2030. Stopa procentowa została stosownie zmodyfikowana o wskaźnik zaoferowany przez bank, który wygrał przetarg nieograniczony na udzielenie kredytu. Koszty wykazane przez Województwo Śląskie w WPF zostały obliczone na podstawie wskaźników rynku za lata 2015–2016 i prognoz na lata następne dla stopy WIBOR 3M.

Wydatki związane z obsługą długu i malejącym saldem zadłużenia, wynikającym ze spłat rat kredytów sukcesywnie obniżają się w latach 2019–2030.

Relacje oraz wskaźniki ujęte w WPF

Założone do poniesienia w latach 2017–2030 wydatki bieżące **nie przewyższają** prognozowanych w tym czasie dochodów bieżących, a zatem Wieloletnia Prognoza Finansowa spełnia wymóg z **art. 242** ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.).

W latach 2017–2030 zachowana również zostanie relacja, o której mowa w **art. 243** ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych – stosunek łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi w danym roku odsetkami, a także potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji do planowanych dochodów ogółem budżetu, nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu. Należy jednak zwrócić uwagę na wysoki poziom rzeczywistego wskaźnika spłaty zadłużenia w roku 2017. Kwota przychodów z tytułu kredytów bankowych planowanych na 2017 rok oznacza więc nieprzekraczalny limit.

Indywidualny wskaźnik spłaty zadłużenia został wyliczony na podstawie danych wynikających ze stosownych sprawozdań budżetowych:

Tabela 5

w zł

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014 r.	Wykonanie 2015 r.	Plan po zmianach 2016 r.*
1	Dochody bieżące	1 064 023 452	1 174 845 797	1 070 443 331
2	Sprzedaż majątku	1 623 524	1 432 911	40 063 020
3	Wydatki bieżące	1 011 895 743	911 493 200	1 004 267 572
4	Dochody ogółem	1 641 351 766	1 763 365 708	1 428 074 297

* – wg sprawozdania Rb-NDS za III kwartały 2016 roku

Wartości wynikające z planu po zmianach za III kwartały 2016 roku zostaną skorygowane o dane wynikające z wykonania budżetu za rok 2016. Nastąpi to w przyszłym roku budżetowym, po sporządzeniu wymaganych prawem rocznych sprawozdań budżetowych.

Na lata 2017–2030 wskaźnik został wyliczony w oparciu o średnią z trzech lat poprzedzających dany rok, w oparciu albo o wykonanie budżetu, a w latach w których brak jest takich danych, w oparciu o prognozę podstawowych wielkości budżetowych.

Tabela 6

Kształtowanie się wskaźników w latach 2017–2030

w %

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rzeczywisty wskaźnik spłaty	8,52	9,29	10,11	11,00	9,94	9,86	9,58
Wskaźnik dopuszczalny	8,78	11,43	14,26	20,03	25,12	30,77	35,81
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Rzeczywisty wskaźnik spłaty	9,63	9,14	3,20	3,05	2,90	2,75	2,60
Wskaźnik dopuszczalny	39,78	39,69	39,47	38,34	36,82	35,62	35,62

W latach 2017–2030 rzeczywiste wskaźniki spłaty zadłużenia utrzymują się poniżej dopuszczalnych limitów wartości, a więc spełniają wymogi ustawowe.

Finansowanie spłaty długu

Rozchody na spłatę długu w 2017 roku planowane są w wysokości **106.450.080 zł** i zostaną w całości pokryte nowo zaciągniętym kredytem, co jest zgodne z art. 89 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Dochody budżetowe nie są wystarczające dla pokrycia rozchodów budżetu na 2017 rok, czyli spłaty zobowiązań zaciągniętych we wcześniejszych latach.

W latach 2018 i 2019 planowane są przychody budżetu z tytułu kredytów bankowych, które również przeznaczone zostaną na spłatę wcześniej zaciągniętych przez Województwo Śląskie zobowiązań z tytułu kredytów. Natomiast w latach 2020–2030 planuje się spłatę rat kredytowych z dochodów własnych budżetu Województwa, a konkretnie z udziału w podatku dochodowym od osób prawnych.

Przeznaczenie nadwyżki

Na dzień sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej nadwyżka budżetowa, rozumiana jako różnica pomiędzy dochodami a wydatkami występuje w latach 2018–2030 i w związku z tym, że nie prognozuje się deficytu budżetowego w tych latach, przeznacza się ją na spłaty kredytów Województwa Śląskiego.

Finansowanie deficytu

Województwo Śląskie zakłada finansowanie występującego w roku budżetowym 2017 deficytu w kwocie **163.373.379 zł** przychodami osiągniętymi z kredytu w wysokości **140.181.555 zł**, wolnymi środkami w rozumieniu art. 217 ust. 2 pkt 6 ufp w kwocie **20.327.318 zł** oraz przychodami ze spłat udzielonych przez Województwo Śląskie pożyczek w kwocie **2.864.506 zł**. W latach 2018–2030 nie planuje się deficytu budżetu Województwa Śląskiego.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Województwa Śląskiego na lata 2017–2030 wraz z prognozą długu spełnia wymogi ustawowe i umożliwia realną ocenę sytuacji finansowej województwa.

Zarząd Województwa Śląskiego wnosi o jej uchwalenie.

Za Zarząd